

Громадська Думка

ПЕРЕДПЛАТА:

(Ціна 1. прим. в таборі 3 ф.)
" " поза таб. 4 ф.)
На місяць в таборі . . . 25 ф.
" " поза табор. 30 ф.
На 3 місяці в таборі . . . 75 ф.
" " поза таб. 90 ф.

ЧАСОПИСЬ ПОЛОНЕНИХ УКРАЇНЦІВ у ВЕДЛЯРІ.

ВИХОДИТЬ ЩО ЧЕТВЕРГА Й ЩО НЕДІЛІ.

АДРЕСА:

Ukrainischer
Unterrichts-Ausschuss
Lagerzeitung
— in Wetzlar. —

Видає „Видавниче Товариство імени Б. Грінченка“.

Ч. 32. (79).

Неділя, 20. травня 1917.

Рік III.

Ведляр, 20. травня 1917.

З розвалом ненависного старого ладу, замість огидного царства приниження, рабства й сваволі, повинно наступити панування повної свободи, як одиниці, так і кожного народу, царство рівності, в яким ніхто не сміє простягати руку, щоби поневолити, або поставити від себе в залежність инчого.

Це той ідеал, за який найкращі сини кожного народу йшли на муки й смерть.

Тепер, коли не має вже темної сили, що здавлювала насильством стремління до волі, він повинен бути здійснений. Сама тільк поневолення й нерівності мусить зникнути.

Кожний нарід, як вимагає того справедливості, має жити зі своїми сусідами, як рівний з рівними. Він має тепер сам заправляти на своїй землі, творити своє власне життя, заводити в себе свої власні порядки відповідно до власного смаку, розуміння й бажання.

Всі недержавні народи Росії виставили рішучі домагання повної самоуправи для себе й свою волю яскраво висловили в численних величких маніфестаціях, в ухвалах з'їздів, конгресів і національних організацій.

З цим не можна не числити ся.

Між тим Росіяне, як показали останні події, не мають охоти на це зважати й старають ся перешкодити повному зрівнянню в правах всіх національностей, а до нас, Українців, виявили прямо неприхильність.

З їхнього поступовання ясно виступає стремління задовольнити нас такими куцими на теперішній час правами, як свобода національної преси, право на національну школу, право вживання української мови в урядах, але нагляд над внутрішніми справами нашої території зоставити для себе, хоч це йде в розрив з принципом рівноправності, нашим історичним правом і нашим бажанням. Инакше годі подати заяву представника від російського гарнізону в Києві на нараді Виконавчого Комітету тимчасового правління, де він каже, що як Українці скличуть місцеві Установчі Збори для обговорення стано-

вища України в державі й рішення її внутрішніх справ (бо така думка на Українським Конгресі виринула), то салдати розженуть їх штиками, бо, мовляв, про долю України має рішати не її населення, а загально-російські Установчі Збори.

Ця дика погроза показує, яке велике стремління Росіяни диктувати нам закони в нашій країні. Ще ясніше виявляє ся відношення до Українців з прохання виділу ради робітничих і салдацьких депутатів до міністра війни Гучкова не допустити до створення українського національного війська в той час, коли Гучков (октябрист!) уже раніше на домагання салдатів-Українців згодив ся на створення двох національних українських бригад (Див. „Громадська Думка“ ч. 30).

Коли наведену перш заяву представника російського гарнізону в Києві про рішення українського питання загально-російськими Установчими Зборами можна ще якось угрунтувати хоч дуже хиткими формальними аргументами, які закривають дійсні причини виступу проти скликання українських Установчих Зборів, то цього прохання виділу ради салдацько-робітничих депутатів ніякими аргументами не можна замаскувати й підшити під якісь демократичні засади.

З нього вилазить голе стремління лишити російську націю пануючою в державі, бо заставити військо таким, як воно було доси, т. є. національно-російським, це значить—обмежити права инчих націй, котрі в дійсно демократичній державі повинні мати своє власне національне військо.

Заходи виділу ради салдацько-робітничих депутатів направлені на те, щоби ослабити також сили поодиноких національностей й таким чином перешкодити їм вибороти собі ширші права. Ясна ж річ, що порозкидувані по різних військових відділах Українці, чи хто инчий, не можуть одіодільно виступати в обороні своїх інтересів, не говорячи вже про те, що мусітимуть, як незначна меншість, завсіди слухати Росіяни.

Зберегти старий лад у війську, запхати крім того заста-

вити цілим могутній засоб асиміляції, котрим користувало ся старе правительство, й цим самим провадити далі асиміляторську роботу.

Отже в таких разі своїм проханням російські робітники й салдати показують, що вони не зрікають ся у відношенню до недержавних національностей вести політику старого правительства.

Не дивно булоб, якби таке становище зайняли російські пануючі класи, але для робітників воно зовсім не личить. Для чого ж тоді було їм ставити в свої програми пункт про „право всіх національностей на самоопределеніє“, коли стояти назаваді цьому праву?

Виходить, що то були лише порожні фрази про рівність, а коли довело ся в дійсности признати ту рівність, то вони полопали ся, як баньки з мила, й робітники свої програми зрікають ся, або, як що вони свої програми не зрікають ся, то розуміють рівність всіх народів дуже вузенько й однобоко, власне як гегемонію (привід, верховодство) Росіяни над инчими народами російської держави й у цім солідаризують ся з пануючими російськими класами. Розуміють ся, це в інтересі Росіяни.

Але наші, українські інтєреси цілком инчі. Досить ми мали клопоту з пануванням російського царя й не для того ми визволяли ся з під нього, щоби опинити ся знову в залежности від російського народу. Український народ хоче бути з ним рівновартною одиницею в державі народів—союзників, народів-приятелів, а не предметом асиміляційних експериментів. За це він бореть ся й клав жертви й від своїх законних домагань не відступить і крихтами від прав не задовольнить ся. Коли ж хто не хоче бути з ним приятелем, а таки намагатиметь ся стати його правителем, то піде слідком за недавнім правителем-царем (стежка бита!) й сам власними руками pomoже поставити на Україні стяг незалежности.

Лубенець.

Упавшим борцям.

Вже скоро сповнить ся три роки,
Відколи Бог війни гуля,
Криваві ллючи потоки
І трупом сіючи поля.
Вже й наших теж борців багато
Упало жертвою війни:
Своє життя воліли дати
За люд окривджений вони;
В стремління до святої волі
Вони вбачали ціль буття,
За волю й полягли на полі
В роскішнім розцвіті життя.
Мир праху вашому, герої,
України щирі сини!
Вам не судилось бачити волі
І відродження вітчизни.
Та ваша, браття, кров невинна
В борбі не всею пролилася:
І ціною Україна
Від рабства лютого спаслася.
Велику жертву вашу, браття,
Оцінять вдячний вам народ,
І будуть вас благословляти
Нашадки ваші з рода в род.
30. квітня 1917 р. К. Я.

До відома всім полоненим про письмо на українській мові.

Багато полонених запитувало нас в різних часах, чи безпечно писати письма до дому, на Україну, на українській мові, чи перепустить такі українські листи російська цензура, чи не покарають за се потім? Відповідаємо тепер усім, що не тільки дозволено полоненим писати письма до дому на своїй рідній мові й що за се не може бути жадної кари, але що кожен Українець-полонений инакше не повинен писати, як тільки на своїй рідній українській мові. Се національний обовязок кожного Українця. Доволі старі царські власти знущали ся над нашою мовою, доволі безглузді наші вороги висміювали її! Нехай наші брати й батьки на Україні, що підняли там боротьбу за волю нашої Рідної Країни, довідають ся, що й ми з ними, побачуть, що й наші полонені не галяли надурно часу в неволі й не цурають ся тепер більше свого власного Народу, своєї рідної української мови. Пишіть же всі тільки по українськи, вітайте в письмах своїх родичів і знайомих з перемогою революційного народу над царською неправдою, підбадьоруйте до дальшої боротьби за землю і волю і повну свободу та державну самостійність Українського Народу. (В.С.В.У.)

РЕВОЛЮЦІЯ В РОСІЇ Й МИР.

Київський губернський виконавчий комітет.

Сформований з представників різних громадських організацій з цілої київської губернії губернський виконавчий комітет, який має справувати тимчасовою властью у губернії, уконститував ся через вибір председателя, його заступника та членів постійного комітету, майже виключно в руках свідомих українців, загально знаних на місці з своєї громадянської діяльності на українських ґрунті.

Київська „Земська Газета“ в українській мові.

„Київська Мисль“ з 4 квітня (22. марта) доносить: Найближше число київської „Земської Газети“ вийде в українській мові.

Зукраїнщення міської ради в Києві.

„Новое Время“ з дня 21. (8) квітня містить телеграму з Києва такого змісту: Міську міську самоуправу зреформовано на основі пропорціональності виборів. На 100 радних у Думі 1 місце дали Руським, 2 місця—Полякам, 12—Жидам і 85 місць Українцям. Дуже широко зорганізовано пропаганду автономії України. Головною точкою різниці з Великоросами є земельна справа. Ідея „чорного переділу“ тут чужа й непопулярна. Серед громадських груп розвивається на сій тоці австрійська орієнтація Українців.

Організація українського селянства.

„Русскія Ведомости“ 22 (9) квітня доносять з Києва від власного кореспондента: Відбув ся український селянський з'їзд. Ціль з'їзду—організація комітету селянського союзу та скликання великого селянського з'їзду. Вияснило ся, що по багатьох селах України утворено українські селянські союзи. В аграрній справі прийнято резолюцію, що земельне питання на Україні повинен порішити Український Союз після здійснення національно-територіальної автономії.

Участь ради робочих і солдатів у новім правительстві.

Петроградська телеграфічна агенція доносить: Рада робочих і солдатів заявила ся 41 голосами проти 19 за репрезентативною участю соціалістичних партій в тимчасовім правительстві. Нове правительство буде виглядати так: кн. Львов—президент міністрів і внутрішніх справ. Мануїлов—просвіти, Терещенко—заграничних справ, Шінгарев—фінансів, Коновалов—торговлі і промислу, Некрасов—доріг і комунікації, Керенський—війни. Родічев—державний контролор. Скобелев—мін. робіт, соціал-револ. Чернов—земледілля, Переверзев—мін. справедливости, Церетелі—мін. почт і телеграфів. Далі будуть іменовані пр. Грім і Кн. Шаховський для Установчих Зборів і публичного забезпеченства.

Це правительство вважає потрібним скріпити єдність на фронтах і стоїть за енергійною боротьбою з анархією.

З Лондону доносять, що між виконавчим комітетом робочих і солдатів і правительством прийшло до злагоди. Три демократичні й три національні соціалісти вступають до кабінету. Се викликало в Лондоні і Парижі зараз після уступлення Гучкова і Корнілова переполох.

Остання бесіда Мілюкова.

З останньої бесіди Мілюкова викреслила телеграфічна петроградська агенція слова: „Я вірив з початку, що революція витворить святій героїзм, що затьмить всі дотепершні діла російського народу. А тут, мої панове, мусимо чесно зізнати, що се не стало ся. Наша мілітарна сила ослабла й підпадає розкладови. Вона переходить ту саму хворобу, що наш увесь край: дуалізм (двійність), панованне маси, недосгачу авторітету. Батьківщина находити ся над берегом пропасти!“

Бурливе засідання Думи.

На засіданню Думи дня 10. мая домагав ся Родзянко рішачого

удару німецькому мілітаризмови і промислови. Йому відповів Церетелі, що оружною рукою руйнувати мілітаризм в чужім краю, то значить пересадити у власний край імперіялізм і варварство. Другий наш земляк, Шульгин, видав письмо проти Англії, котру прозвав змієм-велитом, з якого вишол імперіялізм і капіталізм, і тепер став сей погляд заступати в безпощадній бесіді, говорючи про настрої російських мас, ворожих Англії. Йому відповідав Церетелі, що у Франції та Англії є різниця між народом та імперіялістичним правительством—як в Росії між народом і царем. І там належить ся сподівати ся того самого, що стало ся в Росії!

Під впливом того настрою погодило ся правительство з радою робочих і солдатів.

Поклик ради робочих до мирової конференції.

Петроградська телеграфічна агенція доносить: Рада робочих і солдатів видала поклик до соціалістів усіх країв, що звертаєть ся проти імперіялістів в цілім світі, і заявляє, що російські революціонери не хочуть окремого мира, який розвяже руки німецько-австрійському союзові. Поклик висказує, щоби справа мира, піднята російською революцією, найшла успіх через змагання міжнародного пролетаріяту й запрошує представників усіх соціалістичних груп до конференції, яку порішила скликати рада робочих і солдатів.

Поклик ради робочих до війська.

Рівночасно видала рада робочих поклик і до війська, в яким визнає його боронити російської єдности від наступу. На кінці додає: Мира не здобувають ся окремими переговорами, ані братаннем поодиноких полків і батальонів. Та дорога доведе російську революцію тільки до руйни, бо її спасенне не лежить в окремім мирі, ані в окремім завішенню оружа. Відкиньте вже все від себе, що ослаблює нашу воєнну силу, все, що розкладає військо і підкопує його мораль. Солдати!

Будьте гідні довіря, яким наділяє вас революційна Росія!

Англія бажає революції диктатора. Франція—Наполеона.

„Daily Express“ подає з Петрограду: В російській столиці щораз більше зростає переконання, що Росія може виратувати ся тільки безоглядною властью модерного Кромвелля (диктатора англійської революції проти Штюртів в XVII століттю за часів Богдана Хмельницького). Як це не станеть ся—пишуть Англіїці, то Росія розпадеться на малі республіки. Без сильної диктатури розвалу російської держави ніщо не втратує.

Недавно французькі часописи писали, що поваленне царату було помилкою, бо Росія складаєть ся з 142. націй, які мають різні домагання й інтереси. Хиба що вийде з російської революції новий Наполеон. Так виринає перед Французями питання, хто заплатить довг 17 мільярдів, який Росія взяла у Франції на війну.

Обидва союзники, як бачимо, не стоять за нове життя російських народів, а за свої власні користи. Тимчасом історія вказує, що Кромвелі й Наполеоні не появляють ся по стороні пережитого старого режиму, а виходять зі збірної волі народу до одного чину. Ся воля в цій війні є визволенне всіх поневолених націй і чоловіка і як явить ся велитень у тім рухові то він буде по стороні народів поневолених, не по стороні англійсько-французького імперіялізму і російських централістів. З яструба не зродить ся соклі!

Конституція Мусульман.

Після „Утра Росії“ лізало нове конституційне правительство хана Хіви мусульманський комітет вислати негайно Мусульманів, знайомих з європейськими порядками. Всі члени правительства не мають змоги—наслідком непорозуміння справи—приготити постановлені вибори до парламенту Хіви. Мусульманське бюро відповіло, що негайно після мусульманського конгресу в

Немає тата—немає поради...

...Е-е-е люлі, котино,
Засни мала дитино!..
Е-е-е...

Співала мати, колишучи дитину.
Пісню за піснею виливала вона малому, нетямущому.

...Шовкові вервечки,
Вербові бильця,
Колихала мати сина,
Свого чорнобривця...

В такт погойдуванням колиски бігли від самого серця мельодії простих, повитих сумом та жалем пісень.

А воно мале, ще пискля, чіплялось рученятами за вервечки, силкуючись встати, та підводило тільки голівку на неокріпших ще в'язах.

Мати сиділа, зібравши в руки чотвірі почіпки-вервечки; хиталась то вперед, то назад всим тілом і співала...

Очіма дивилась по хаті, неначе шукаючи чогось страшеного. Голі,

побурлі стіни були мовчазними свідками недавнього лиха...

Коло неї сиділа семилітня дівчинка-доня. Смикаючи материну кохту, вона тихо питалась:

— Мамо!

— Ну?—говорила мати, не відриваючись від думок.

— Так купиш?

— Що?

— Таку стрічку, як у Парасі!

— Куплю!—заспокоювала мати.

Давно заснуло мале в колисці. Мати перестала співати й тільки, повільно гойдаючи колиску, думала.

Доня пильно дивилась на затурбовану й зажурену матір, не розуміючи її смутку, і злегенька гладила маму по рукаві.

В побите вікно заглядали чорні обшмалені гілки вишні. Вітром тихмлітнім їх хитав, а вони кланялись до землі, немов вітаючи господню.

— Деж його шукати?... Куди він пішов?... Ні вістки!.. Аби хоть словечко!..—думала мати.

Думка думку перегаляла—вони мішались між собою й вилітали кудись геть.

Зирнула на діти... За серце стиснуло...

— Деж поради шукати... Хто може?...

— Мамо! А колиж ви купите?—спиталась доня несміливо.

— Куплю!—сказала мати. А за що-ж?—сама в себе спиталась...

— Тоді, як татко вернуть ся—га?—знову спиталась доня.

— А-х-х!!!—неначе від сильної болі застогнала мати—діти, як ви вже мені надоіли!..

Запит доні розбудив її неначе від сну, перервавши нитку тяжких і солодких мрій.

— Надоіли?!—і собі повторила доня, не тямлючи, що воно.

А мати жажнулась своїх слів—вхопила доню, кріпко обняла й, покриваючи поцілунками і словами маленьке обличчя доні, промовляла: „Цить... цить... куплю... і стрічку... і тоді як татко прийде!..“

Йї здавалось мало слів утіхи й вона додала з притиском:

— Ах, доню—діти!.. Малі ви—но знаєте того, що мене болить, де напо горе... Немає тата—немає поради!..

В щілину вірвавсь вітер, тоненькою смужкою пробіг по хаті, поцілував матір і знову випурхнув...

Діти поснули—а мати?..

Вона не спить!..

Рясні сльози котять ся з очей; глибокі зітхання вихоплюють ся з наболілих грудей.

Довгими вечерами присипляє вона дітей піснями та сльозами, а вони, сплввшись до купи, спокійно та щасливо сплять, а охоплючі почуття ще дужче розятрують її душевні рани. Бо немає тата—немає поради!..

Л. Лийсток.

Москві, скликаного на 13, мая.—випиють ся знатоки парламентаризму. З'ясуванням конгресу в Москві є утворення політичних, культурних і релігійних домагань магометанського населення, яке по Українцях становить другий чужомовний нарід в Росії і є найсильнішим членом зв'язку Росії з Азією.

Трус в палаті цариці Марії.

В Ялті відбуло 500 салдатів севастопольського гарнізону трус палати цариці Марії і великих князів Николая Николаевича, Александра Михайловича й інших членів царської родини. Разом найдено 18 рушниць і велике число кореспонденції, яку сконфісковано. Не уявлено нікого.

Цариця Марія постановила вступити до монастиря. Ціле майно кільканадцяти мільйонів рублів записала на добродійні цілі в Росії й Данії (звідтіля була родом) і упрощала київського митрополита, щоби позволив їй вступити до монастиря в Києві зі строгим послухож, з якого не можна виступити.

З різних місць доносять, що всюди усувають пам'ятники царів і цариць.

В Могилеві віддали салдати цілий ящик георгієвських медалів мін. Гучкову, тому що на них є обличчя Миколи ІІ. Попи на єпархіальнім з'їзді в Благовещенську віддали хрести з вензелями. Отакій настрій народу до царського панування! Тому марні сподівання європейської буржуазії, що в Росії вернеться царська самоволя!

Програма правительства соціалістів в Росії.

Після звідомлення Гаваса основні умови, під якими рада робочих і салдатів приступила до спілки з тимчасовим правительством, заключають ся в слідуєчих точках: Загранична політика має являти до цілі можливо найскоріше довести до мира без анексії і без відшкодувань на основі права народів самим собі означати свою долю і дальші реформи в цілі демократизації війська і укріплення мілітарної сили на фронті для оборони свободи краю. Вкінці слід перевести ревізію соціальних, господарських і фінансових реформ. Між радою робочих і Думою були в цих справах переговори.

Чорноморський конгрес.

З Амстердаму доносить англійська часопись „Times“ допис з Одеси:

Минулого тижня відбув ся в Херсоні конгрес, котрий складав ся з 900 делегатів з усіх полуднево російських губерній. Конгрес заявив ся за національною конференцією робітників і салдатів. Один представник селянства заявив, що тільки тоді належить підпирати правительство, як воно буде вести діло в зєдиненні з віділом представників.

Росія мусить бути демократичною федеративною республікою з найвищим парламентом (Думою), але з означеними територіальними і автономічними відділами для кожного краю цілої держави. Конгрес порішив, що до земельного питання, що земля не буде оставати в приватній посілости, тільки буде віддана тим, які її обробляють (хліборобам). Установчі збори повинні ухвалити послідне рішення в справі земельного питання. Вони повинні застановити ся над окремими установчими зборами для України. Поки що не повинні бути ніякі конфіскації. Всі землі, лежачі відлогом повинні бути оброблені, щоби відвернути грозу голоду. Обробітка земельного питання повинна бути віддана комісії, яку вибравть ся зі загальних і тайних виборів.

В І Й Н А .

(Після німецьких звідомлень).

На західнім фронті ведуть ся безперестанні бої Німців з Англіцями й Французами. Французи змінили главнокомандуючих наслідком неповодження й великих втрат. Полонені говорять, що теперішні бої мусять принести рішення: так або сяк!

На італійським фронті 10. мая підняли Італійці, вірні своему приреченню на конференції, 10. битву над Сочою, щоби доперти ся до Трієсту, але поки що ще не здобули правого берега Сочі. Число полонених Італійців доходить 2000 і 50 офіцерів. Тепер вже нарікають, що під час спокою побудували Австрійці добре свої позиції, що тяжко їх добути.

На морі в ночі з дня 14. на 15. мая на дорозі Отранто в Адрійським морі була битва, в якій затоплено 1 англійський кружляк, 1 італійський нищитель торпедів, 20 сторожових кораблів. 72 Англійців взято до неволі.

Вісти з Росії й зі світа.

АНГЛІЯ ПРО ВОЄННІ ЦІЛІ.

Бюро Рейтера доносить з Лондону: В парламенті піднесли два ліберальні послі і один соціаліст питання, в якім зажадали від правительства піддати ревізії мирові умови антанту і зрїкти ся на взір Росії анексії (завойовань). Сесія відповіла, що воєнні цілі далі свого часу зобов'язують так, як і договори з Росією, коли правительство в Росії не змінило ся. Він стоїть за те, щоби анексувати німецькі колонії, Вірменію та Сирію та жадає відшкодування для Бельгії, Сербії, північної Франції і за позатоплені кораблі антанту. Аскіт висказав погляд, що російське правительство

прийме анексію в цім зміслі 1) визволенне поневоленних народів, 2) злука штучно розділених народів, 3) пересунення границь для стратегічних цілей, себто безпеки перед вічною грозою війни.

ПОШИРЕННЯ РЕВОЛЮЦІЙНОГО РУХУ В РОМУНІ

В Яссах відбуло ся свято 1. мая під проводом соціаліста Роківського. Його випустили російські революціонери з тюрми, куди його всадили Братіяну за противовну політику. Одіті в червоні відзнаки робітники робили на чолі маси маніфестацію перед королівською резиденцією. Роківський заявляє ся за федеративною республікою Балкану на

взір полудневої Росії. Румунське правительство є зовсім безсилне супроти сего руху, який помирюєть ся під впливом революційної російської армії.

ІРЛЯНДСЬКА АВТОНОМІЯ НА ЧЕРЗІ.

З Гаги доносять: Лорд Redmond сповіщає, що правительство приготує проект закону, який уводить негайний Гомеруль для більшої часті Ірландії, з відітком сих, які притиволять ся сьому. Як що не приймуть цього закону, то предкладає покликання всіх партій Ірландії, щоби випрацювати ірландську автономію (правительство). Та партія ірландські не вдоволені зовсім правительственными проектами.

КОРЕСПОНДЕНЦІЯ ЦАРИЦІ З РАСПУТІНОМ.

„Утро Росії“ оголошує кореспонденцію, яку вела буюша цариця Росії з убитим Распутіном і її депеші до царя. Між иншим писала цариця до Распутіна: „Яка радість, що ви прийшли нас відвідати. Як маю вам подякувати за те все, що ви нам зробили! Як радо склонилася би я свою голову на ваші рамена, щоби там найти спокій і забути! Що за божественне благословення у ваших дусі! Дякую вам, що ви мені його дали. Даруйте мені всі мої немочі. Я хотіла би бути доброю і правдивою християнкою. Але се так тяжко усунути свої злі привички. Та ви можете мені помо-

чи. Я немічна, але я маю вас і вірю в вас. Ви знаєте все. Дав би Бог, щоби ми скоро знов побачили ся. Обіймаю вас. Простіть мені і дайте мені ваше благословення. Ваша донька Александра.“—В численних депешах до царя згадує цариця часто про Распутіна. Убийством Распутіна вона була сильно зворушена і брала чинну участь в покаранні винуватиків морду.

ДУДИКЕВИЧ ПЕРЕД СУДОМ.

До Ростова прибув генерал майор Брилік щоби перевірити діяльність „Народного совета прикарпатської Русі“ під проводом Дудикевича, звісного хабарника царської Росії в Галичині.

Дудикевич, визначний галицький полковник націоналістів, дістан передовсім одноразово 100 тисяч рублів, а опісля протягом року понад 60 тисяч рублів що місяця на безконтрольне уладження, що урядово називаєть ся оказанням помочи для „галичан-беженців“, яких було 4000. Вони жили гірш худоби серед болота в поганих бараках і гинули з голоду.

Дудикевича обвиняють в цілому ряді проступків не тільки політичних, але також звичайних. Має він бути поставлений перед революційний суд, який має рішити, чи лишити його на волі чи зараз арештувати. Слідство проти нього викликає сенсацію в цілій російській пресі.

З таборового життя.

— (Святочний концерт. У неділю 13 травня драматично-музичне товариство Миколи Лисенка уладило святочний концерт в честь свого патрона.

Концерт розпочав ся увертюрою Лисенка з оп. „Чорноморці“. Виконано слабенько. Бракувало потрібної сили й зграйности. Наша мала симфонічна оркестра цьому найменше винна, бо увертюра надаєть ся тільки для великої й добре адциплінованої оркестри. Другий номер концерту—пісня „Ой що ж бо то тай за ворон“ прошла краще, а закінченне її цілком добре й настрове. Помітно було, що на початку хор почував себе не зовсім спокійно, через що й не міг вповні віддати ся співові, а потім опанував себе.

Решта хороших співів випала гарно. Під умілим і певним проводом проф. Турули хор і оркестра влучно віддавали характер і настрій кожної пісні. Найліпше проспівано інтродукцію з оп. „Майська ніч.“ „Слава Чорноморцям“ і „Закувала та сива зозуля.“

Центральним місцем концерту були сольові співі оперного співака О. Семенова. Соліст має дуже гарний, сильний ліричний тенор і вміло правує своїм голосом. Проспівані ним соля: „Мені Однаково“, „Розвійте ся з вітром“ і „За думою дума“ викликали величезне враження. Шкода, що акустика нашої салі так зла, що половина ефектні пропала.

Скрипкове солю, виконане т. Масловським, випало також дуже гарно. Скрипак добре володіє своїм струментом і вміє давати чудові звуки.

Дует „Не забудь юних днів“ пройшов слабо. Співаки брали дуже тихі й неясні звуки. Зате акомпанімент був гарний.

Заслугове уваги також декламація т. Білченка.

Сильне враження викликала святочна промова проф. В. Ленкого.

Бесідник яскраво змалював діяльність і значення Лисенка для розвитку нашої музики й цілої української справи. Він поставив Лисенка рядом з Шевченком і Хмельницьким. Ці три генії кожний по своєму прислужили ся Україні: Хмельницький мечем, Шевченко словом, а Лисенко музикою.

Промову сказано з таким умінням і чуттям, що вона звучала, як музика Лисенка, й лишила по собі глибокий слід у пам'яті слухачів.

На концерт завітали п. Комендант табору й німецькі офіцери, а також гості із Зальцведела.

4.

— Доновнявчі вибори. В п'ятницю, 18. травня, відбули ся доповнявчі вибори послів до Народної Ради (парламенту) по трьох округах і дали слідуєчі результати: по першій окрузі вибрано 1. посла, якого тільки й мали вибрати, по третій—2, а мали вибрати 4 і по четвертій—4. Третя округа з огляду на розбивку голосів має прийти до тієїжого голосовання, яке відбудеть ся в понеділок, 21. травня, від 4 до 5½ годин по полудні і від 7 до 8½ годин вечера.

Що до другої округи, то вибори переведені не були з огляду на заяву виборців дати право на запис тим, що зголосили ся після пропуску визначеного дня записів.

Тепер головна комісія предложила виборцям другої округи поревести вибори по старим записям у визначений вище день, а якщо являть ся потреба тієїжого голосовання, то таке має відбутися на слідуєчий день, вісторок 22. квітня. Колиж на це виборці не згодять ся, то справа буде відкладена, вибори будуть вважатися докінченими і на скликаній Народної Раді буде обговорена ця справа другої округи.

П-ра.

До т. т. на робітн. командах.

Від Запозогово-роздавочного Комітету.
Центральний запозогово-роздавочний Комітет полонених Українців вешлярського табору доводить до відома товаришів сього табору, що, на жаль, Комітет не може одночасно задовольнити всіх прохань, які у великій кількості поступають до нього, бо подарунків приходять дуже мало.

Завсѣгди, як приходять який транспорт з подарунками, Комітет старається розділяти для тих людей, які більше нуждають ся та які працюють на індустрійних командах.

З порушенням справи допомоги перед Тимчасовим російським Правительством Комітет сподівається, що подарунки частіше будуть прибувати до табору і тоді Комітет безумовно прийме міри, щоби задовольнити потреби наших товаришів.

Щодо прохань товаришів, яких багато поступає до Комітету, щоби ці поодинокі прохання пересилати далі,—Комітет не має змоги в такий спосіб посередничати, а завжди розсилає від імені полонених загальне прохання до різних комітетів.

Жертви.

На український бойовий фонд.

Ком. Ober Guembach	2	—
" Altenhunden, № 1881	1	—
Разом	3	—

На намятник помер. полоненим.

Ком. Nannstadt, т. М. Гр-юк	—	85
---------------------------------------	---	----

На хорих в лазареті.

Ком. Oberwis, № 10869	1	—
" Ehrigshausen, № 2160, Гурток "Товариші встали", від т.т.: А. Г-ко—50 ф., М. М-ко—50 ф., І. Ю-в—25 ф., П. Д-ль—50 ф., І. М-ко—30 ф., І. Кра-ко—20 ф., М. Си-ко 50 ф.,	2	75
Разом	3	75

На часопись „Громадська Думка“.

Ком. Ober Guembach	1	—
" Ehrigshausen, № 2160, від т. К. Р-да	—	20
Разом	1	20

На січовий прапор.

Ком. Ehrigshausen, № 2160, від т. М. Па-ов	—	50
--	---	----

На „Союз Визволення України“.

Ком. Ehrigshausen, № 2160, від т.т. К. Б-к—50 ф., І. К-ка—30 ф.	—	80
---	---	----

Переписка Редакції.

Ком. Grube Fernie, № 1658. Понімоляємо вас, що 15 м. 21 ф. від нас ще не одержано.

Ком. Altenhunden, № 1881, т. Д. К-ук. Гроші одержано. Часопись вислаємо. Підписувати ся під мандатом т. президента Скоропису-Полтуховському ще не пізно й підписи ще можна надіслати.

Ком. Oberwis, № 10869, т.т. А. Д-л і П. Т-н. Гроші одержано. За календар відраховуємо 1 м., а пену містимо в списку жертв.

Ком. Ehrigshausen, № 2160. Т-но „Товариші встали“. Жертву від вас одержано. Тов. К. Бу-к. Лист ваш до друку не надасть ся. Пробуйте ще писати, може децю й придасть ся.

Ком. № 2604. Повідомляємо вас, що просьбу вашу передано до запозогоного комітету.

Ком. Gichenbush, т. Я. Бл-нь. Листа вашого й гроші за Євангеліє одержали.

Ком. Kredenhach, № 2290, т.т. С. А-ко й І. К-ець. Гроші одержано. Часопись послаємо. Жертву на намятник помершам тов. містимо в списку жертв.

Ком. Waldhausen № 3576-2869. Гроші одержано: 1 м. за календар, 30 ф. за часопись і 70 ф. на хорих в лазареті.

Ком. Gaubickelheim, № 1952, т. М-ко. В 20. числі нашої часописі поміщено на просвітні цілі 3 м. 80 ф., а решта (40 ф.) мабуть як передплата за часопись.

Ком. Vorenhausen, т. Н. Не-ло. Листа Вашого одержали. Все, що дросате, вислаємо.

Ком. Merkenbach, № 2957, ком. Gendingenpffe т. Т. Н., ком. Nembach № 10425 т. В. З-ко, ком. № 2732, ком. Beffersheim, ком. Münzenberg т. М-ко. Часопись послаєть ся. Тов. З бат. № 435. Часопись вам послаємо.

Тов. Мозольок. Ви остаетесь надаті. Ком. Lüdenscheid, № 3886 т. Г. А-к, ком. № 1767, ком. № 390, ком. Scheid. Гроші одержані. Часопись вислаємо.

Ком. Langsdorf, № 1302, т. П. Круть. Гроші одержано. Переносити часопись несилаємо.

Ком. Schönellau. Послаємо вам 1 календар „Розвага“ і часопись „Громадська Думка“.

Ком. Merkenfritz, № 3026. Послаємо вам: 1. Наша пісня—15 ф., 2. Листа з Німеччини—20 ф. Разом на суму 35 ф.

Ком. № 2702, т. К. З-ць. Гроші одержано. Часопись вислаємо, а також і картку № 1. „За Сибіром сонце сходить“. Замість картки № 2, якої ми не маємо, послаємо вам другу: „Ой не знав козак, не знав Супрун“. Перекладу басен Крилова немаємо.

Ком. Landenau, № 3369, т. С. Круть. Вислаємо вам: 1. Календар „Розвага“, 2. Часопись „Громадська Думка“ й 3. Серію листків. Разом на суму 1 м. 79 ф.

Ком. Bönstadt, № 992. Гроші одержано. Картки вислаємо.

Ком. № 462. Часопись послаємо вам кожного разу. Не знаємо, чому одержуєте лише один раз на тиждень.

Ком. Neiger, № 2300. Кобзаря і часопись вам послаємо.

КНИГАРНЯ

одержала такі надзвичайно цікаві українські

КНИЖКИ:

„ХИВА РЕВУТЬ ВОЛИ ЯК ЯСЛА ЦОВНІР“. Роман із народного життя П. Мирного, 418 сторінок друку—коштує в брошурі 1 м. 20 ф.

ЖИТТЯ й ЗДОРОВЛЯ ЛЮДЕЙ НА УКРАЇНІ, такого змісту: Вартість здоровля. Як його треба зберігати при різних обставинах життя. Ріжні породи. Воздух. Вода. Земля. Клімат. Ріжні помешти на Україні. Регуляція тепла в тілі чоловіка. Купіль. Одежа. Хата. Вентиляція й топливо. Харч, праця і холосте життє. Погляд Українців на хвороби. Книжка містить у собі 232 сторінки друку. Коштує в брошурі 1 мар.

ПАН-НАРОДОЛЮБЕЦЬ — цікава повість із життя на Україні. Брошура містить 48 сторінок друку, коштує 25 фен.

ГРОМАДА—українська збірка у двох томах, містить у собі ріжні статті про політичне та громадянське життє. 240 сторінок друку, коштує 1 м. 20 ф.

ГРОМАДА—українська збірка. Число 4. Містить у собі багато про Т. Г. Шевченка: думки Шевченка про громадське життє, громадську діяльність, а також і про його життє. Книжка містить у собі 384 стор. друку, коштує всього 1 м., 20 фен.

ГРОМАДА—українська збірка, число 5. Містить у собі ріжні статистичні розвідки: Життє по селах. Життє на Кубані. Козацькі спомини й громадські потреби на Кубанщині. Українські громадяне перед польським патріотизмом. Українські селяне в неспокійніх 1880. і 82. р.р. Книжка містить 270 сторін. друку, коштує 1 м. 20 ф.

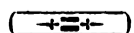
Політичні пісні українського народу 17—18 століть,— частина перша. Коштує в брошурі 60 ф.,

Поєзії Т. Г. ШЕВЧЕНКА, що були заборонені в Росії, коштує в брошурі 60 фен.

Всі ці книжки написані старою драгоманівською правописом, відомою під назвою „драгоманівка“.

Треба читати і як й, ја як я, је як є, ју як ю і т. д.

В кожну книжку вкладено від нашої редакції докладніші пояснення т. Ріленка про наше писмо.

МІСЯЧНЕ ЗВІДОМЛЕННЯ кооперативної чайні за м. березень і квітень 1917. р.

ПРИБУТКИ. РАХУНОК КАСИ. ВИДАТКИ.

Решта каси на 1-е квітня	мар. ф.	Куплено краму	мар. ф.
Виручено за крам і чай	1534 27	Виплачено боргу	509 13
" " банки	1906 50	" дивіденди	874 90
Прийнято вкладів	1 10	" пасвах	98 80
" пасвах	— 60	" вкладів	22 50
Жертв на волинські школи	1 20	за канцеляр.	10 —
Виручено за ліки	3 60	Торгові трати	3 45
	— 60	Нагорода робітникам і служачим	103 —
Білянс	3447 87	Видано за часописі	4 56
		Липило ся готівкою на 1. травня	1817 93
		Білянс	3447 87

ПРИБУТКИ. РАХУНОК КРАМУ. ВИДАТКИ.

Решта на 1. квітня 1917 р.	мар. ф.	Продано краму	мар. ф.
Куплено в борг	2355 03	" 4908 літрів чаю	1711 26
" за гроші	601 50	Зреход. краму на робіт. служ. й заряд.	195 24
Злишки: на заварці чаю	509 13	Зіпсовано краму	35 60
" крамі	42 74	Понижена розцінка	8 41
Валового зиску на чаю і на крамі	9 76	Решта краму на 1. травня	3 66
	248 96	Білянс	1812 95
Білянс	3767 12	Білянс	3767 12

ПРИБУТКИ. РАХУНОК ЗИСКІВ І ВТРАТ. ВИДАТКИ.

Одержано за банки	мар. ф.	Канцелярські трати	мар. ф.
Злишки на заварці чаю	1 10	Торгові трати	3 60
" на крамі	42 74	Нагорода робітникам й служачим	3 45
Валовий зиск на крамі	9 76	На часописі	103 —
" на заварці чаю	232 60	Зреход. краму на робіт. служ. й заряд.	4 56
Від продажі ліків	16 36	Зіпсовано краму	35 60
Знижки з рахунків	— 12	Понижена розцінка	8 41
Зиск за березень	14 80	Чист. зиск: за бер. 119 м. 43, за квіт. 155 м. 20	3 66
	119 43	Білянс	274 63
Білянс	436 91	Білянс	436 91

А К Т И В. БІЛЯНС на 1-е травня 1917. року. П А С И В.

У касі готівкою	мар. ф.	Капітали:	мар. ф.
Краму	1817 93	Пайовий	483 —
Аптеки	1812 95	Вклади	778 92
	9 76	Нерухомий	30 —
		Запасний	1139 02
		Фондовий: степендії.	243 27
		Аптеки	25 18
		Борг	192 —
		Невидані дивіденди	409 42
		Невидан. жертв.	65 20
		Зиск за березень	119 43
		Чистий зиск за квітень	155 20
Білянс	3640 64	Білянс	3640 64

Ч Л Е Н И

На 1-е квітня с.р. було членів	Членів	Сума пайл.
За квітень вписало ся	1646	504 30
" " виписало ся	4	1 20
	59	22 50
На 1-ше травня 1917 р. числить ся членів.	1591	483 —

У П Р А В А.

Загальні Збори відбудуть ся в неділю, 20. травня, о 10. год. рано.